

ת"פ 20558/06/21 - מדינת ישראל נגד רפאל ליבשיץ

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 20558-06-21 מדינת ישראל נ' ליבשיץ

לפני כבוד השופטת טל אוסטפלד נאוי

מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	רפאל ליבשיץ

החלטה

לפניי בקשת הנאשם לביטול הודאתו בעובדות כתב האישום, לפי סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: "**סדר הדין הפלילי**").

הנאשם הודה והורשע, בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של **תקיפה סתם**, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

בהתאם לאישום, ביום 21.01.21 בשעה 12:00, פנה הנאשם לפקח המועצה האזורית לב השרון עת ביצע אכיפת עבירות חניה באזור התעשייה פארק השרון, יחד עם שותפה. הנאשם החל לגדף את הפקח ומשזה לא ענה לו, עזב הנאשם את המקום. בחלוף כעשר דקות, שב הנאשם למקום, פנה לפקח ואיים עליו באומרו "מתי אתה ואני נפגשים לסגור את הסיפור?" והמשיך בנסיעה. הפקח והשותפה נסעו אחר רכב הנאשם, אז בלם הנאשם נסיעתו, יצא מהרכב, ניגש לפקח, פתח את דלת הניידת, סטר לפקח וירק עליו מספר פעמים. משהבחין שהשותפה מתקשרת למשטרה, עזב את המקום.

טענות הצדדים

בבקשה שלפני טוען הנאשם כי לא ידע, בעת ביצוע העבירה, שהמתלונן הינו פקח. הנאשם עומד על חפותו ולטענתו לא הבין את משמעות הרשעתו כאשר הודה בביצוע המעשים. הנאשם היה סבור שההליך המשפטי יסתיים ללא הרשעה.

המאשימה מתנגדת לבקשה. לשיטתה, אין מקום להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו כאשר הוקרא לו כתב האישום, הוסבר לו תוכנו והוא אף אישר את הדברים. לדבריה, בכל שלב משלבי ההליך המשפטי לא הועלתה טענה לפיה לא הבין הנאשם את משמעות ההודאה וזו אף לא הועלתה בבקשתו להפנותו לשירות המבחן. לטענת המאשימה, הגשת הבקשה בעיתוי זה מעלה חשש לחוסר תום ליבו של הנאשם, החפץ לחזור בו מהודייתו כדרך להשתמט מאימת הדין.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, החלטתי כי דין הבקשה להידחות.

לפי סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי בית המשפט לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו, ואם הדבר נעשה לאחר הכרעת הדין, לבטלה:

"153. (א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות."

עם זאת, וכפי שאכן עולה מלשון החוק, יתיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו, אך ורק מנימוקים מיוחדים שיירשמו. הווה אומר, הכלל הוא שנאשם שהודה בעובדות כתב האישום והורשע בדין ייענש ויגזר דינו בהתאם להודאה זו. החריג לכלל הוא שבית המשפט יתיר לנאשם לחזור מהודאה זו. לאור זאת, הבהירה הפסיקה שבית המשפט יתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו במקרים נדירים וחריגים בלבד (ע"פ 945/85 פלוני נ' מדינת ישראל, ע"פ 9292/20 מוחמד מחאמיד נ' מדינת ישראל).

אשר למקרים חריגים אלו, נקבע כי בית המשפט יתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו, מקום בו הנאשם לא הבין את משמעות הודייתו או שזו נגבתה ממנו שלא מרצונו החופשי. יפים לעניין זה דברי כב' השופט הנדל בע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל:

המחוקק לא הגדיר מהם אותם "נימוקים מיוחדים" שיצדיקו חזרה מהודיה. הפסיקה שדנה בסוגיה זו התוותה מספר קווים מנחים למתן היתר לנאשם לחזור בו מהודייתו. ככלל, נפסק כי הנסיבות בהן ישקול בית המשפט חזרה מהודיה הן חריגות. כך למשל, כאשר קיים חשש שההודיה לא נעשתה חופשית ומרצון; המבקש לא הבין את משמעות הודייתו וההודיה הושגה שלא כדין.

ברקע, כוחה המשפטי של הודיה שניתנה בפני בית המשפט. האחרונה מהווה את הבסיס להרשעת הנאשם על כל המשתמע מכך. דווקא בשל האמור יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כותלי בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר "סוחר בשוק" המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ. אולם, היה ולמשל מתברר שקיים חשש ממשי לנפילת פגם ברצונו החופשי של הנאשם או בהבנתו את משמעות הודייתו, כי אז כובד המשקל של ההודאה יטה את הכף לכיוון מתן רשות לנאשם לחזור בו.

מן הכלל אל הפרט, לא שוכנעתי כי יש בהותרת הרשעתו של הנאשם על כנה כדי לפגוע בזכותו של הנאשם להליך הוגן. טענת ב"כ הנאשם היא שהנאשם לא היה מודע לכך שהמתלונן היה פקח, לא היה מודע לתוצאות הרשעתו, והיה סבור כי ההליך יסתיים ללא הרשעה בדין. טענות אלו, גם לו היה בהן ממש, אינן מקימות את אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות לנאשם לחזור בו מהודייתו.

אין בידי לקבל את טענת ב"כ הנאשם לפיה עקב כך שהנאשם לא ידע שהמתלונן פקח, יש לבטל את הודייתו. כתב

האישום שהוגש כנגד הנאשם ייחס לו עבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק, ולא עבירה של תקיפת עובד ציבור, עבירת תקיפה בעלת נסיבות מחמירות (סעיף 382א לחוק).

משום כך, אין במחלוקת שהועלתה במסגרת הטענות לעונש, האם ידע הנאשם שהמותקף פקח (פרוטוקול עמ' 7 שורות 11-16), כדי לשנות את העובדה שהנאשם הודה בתקיפה סתם של המתלונן, ולבטח לא לגרום לביטול כתב האישום שכאמור, מייחס לו עבירת תקיפה סתם. ככל והצדדים חלוקים בשאלה זו, מקומה היה להתברר בשלב מוקדם יותר להליך.

אמנם, בפרטי כתב האישום נאמר שהמתלונן היה עובד ציבור, אך תמוה מדוע הסכים הנאשם לתיקון כתב האישום ולהרשעתו כשעובדה זו מופיעה בכתב האישום. זאת בפרט לאור דברי ב"כ הנאשם שהקריא לנאשם את כתב האישום המתוקן, הסביר לו את תוכנו והנאשם עצמו אישר את הדברים (פרוטוקול עמ' 4 שורות 15-20). העלאת טענה זו לאחר שהוסבר לנאשם תוכנו של כתב האישום דורשת הנמקה, אותה לא סיפקה ההגנה.

נוסף על כך לא ברורה טענת ב"כ הנאשם לפיה יש לבטל את הרשעת הנאשם משום שסבר שההליך יסתיים ללא הרשעה. הנאשם הורשע בנוכחותו כאשר ההגנה אף עתרה לשמיעת טיעוני הצדדים לעונש באותו היום ולסיום ההליך. עותק הכרעת הדין נמסר לנאשם והדיון נדחה לבקשת המאשימה לקבלת חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות. בדיון הנדחה, משך כל טיעוני הצדדים לעונש לא נטענה על ידי הנאשם או בא כוחו טענה בדבר אי הרשעתו או אי הבנתו את עובדות האישום.

העתירה שהתקבלה לאחר שלב הטענות לעונש להפנותו אל שירות המבחן לצורך בחינת ביטול הרשעתו, איננה מלמדת על כך שהנאשם לא הבין את משמעות הודייתו, אלא אדרבה, מלמדת על חשש לפיו הנאשם חפץ לחזור בו מהודייתו כדרך להימנע מהעונש שיוטל עליו. כפי שנקבע בפסיקה, ככל שמועד הבקשה להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו מאוחר יותר, גובר החשש לכך שלא מדובר ברצון כן של הנאשם להוכיח את חפותו, אלא בתכסיס דיוני פסול (וראו ע"פ 1730/17 **שלום דומרני נ' מדינת ישראל**).

ב"כ הנאשם לא נתן כל הסבר מדוע בקשה זו הוגשה רק לאחר שלב טיעוני הצדדים לעונש, ואף לאחר שנדחתה בקשתו להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר משירות המבחן, אשר יבחן את הרשעתו בדיון. אשר על כן הבקשה נדחתה, והרשעת הנאשם תיוותר בעינה. המזכירות תמציא עותק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"א אייר תשפ"ב, 12 מאי 2022, בהעדר הצדדים.

חתימה